

Рижак Д.С.

Викладач іноземної мови та методик дошкільної освіти

Федорова М.І.

Викладач хореографії та методик початкової освіти

*Комунальний заклад «Уманський
гуманітарно-педагогічний фаховий коледж*

ім. Т. Г. Шевченка

Черкаської обласної ради»

ГОТОВНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ ДО ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ ОСВІТИ

Анотація. Ця стаття досліджує рівень готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти. Автори звертають увагу на ключові аспекти, які впливають на готовність здобувачів освіти та викладачів до впровадження новаторських підходів у освітній процес. У статті аналізуються перешкоди та виклики, з якими стикаються учасники освітнього процесу, а також розглядаються можливості для покращення цієї готовності. Зокрема, представлені особливості педагогічної підготовки викладачів, розвиток технологічної інфраструктури, співпраця з роботодавцями та громадським сектором, а також проведення досліджень та моніторингу. На основі проведеного аналізу надаються рекомендації для подальших дій з метою підвищення готовності здобувачів освіти до інновацій у сфері освіти.

Ключові слова: здобувач освіти, фаховий коледж, інновації, сфера освіти, педагогічна підготовка.

Ryzhak D.S., Fedorova M.I. Readiness of Vocational College Education Seekers for Innovations in the Education Sector. This article investigates the level of readiness of education seekers in vocational colleges for innovations in the education sector. The authors focus on key aspects influencing the readiness of education seekers and instructors for implementing innovative approaches in the educational process. The article analyzes the obstacles and challenges faced by participants in the educational process, as well as discusses opportunities for improving this readiness. Specifically, it discusses pedagogical training of instructors, development of

technological infrastructure, collaboration with employers and the public sector, as well as conducting research and monitoring. Based on the analysis conducted, recommendations are provided for further actions aimed at enhancing the readiness of education seekers for innovations in the education sector.

Key words: *education seeker, vocational college, innovations, education sector, pedagogical training.*

Актуальність дослідження. Сучасне освітнє середовище постійно змінюється та вдосконалюється під впливом технологічного прогресу та соціокультурних трансформацій. З цими змінами пов'язані виклики та можливості, які впливають на процес підготовки майбутніх фахівців у сфері освіти. Фахові коледжі відіграють ключову роль у підготовці здобувачів освіти до роботи у сучасному освітньому середовищі. Однією з важливих складових успішної освіти є готовність здобувачів освіти до інновацій. Ця готовність вимагає від здобувачів та викладачів умінь адаптуватися до нових методів навчання, використання сучасних технологій та ефективного взаємодії у навчальному процесі. Проте, незважаючи на важливість цієї готовності, існують певні виклики та перешкоди, які ускладнюють її розвиток серед студентів та викладачів фахових коледжів.

Аналіз наукових досліджень вказує на кілька ключових позицій вчених, які досліджують означене питання під кутом зору сучасних тенденцій. Деякі дослідження показують, що рівень готовності студентів фахових коледжів до інновацій у сфері освіти може бути відносно низьким. Це пов'язано з обмеженим доступом до сучасних технологій, недостатньою підготовкою викладачів та відсутністю стимулюючого навчального середовища. Інші дослідники визначають кілька факторів, які впливають на готовність студентів до інновацій у сфері освіти, включаючи рівень технологічної оснащеності, педагогічну підготовку викладачів, стимулююче навчальне середовище та мотивацію студентів.

Багато досліджень пропонують різні рекомендації для покращення готовності здобувачів освіти до інновацій. Це може включати вдосконалення педагогічної підготовки викладачів, створення стимулюючого навчального середовища, розвиток інфраструктури для використання сучасних технологій та підтримку інноваційних ініціатив.

Вчені вказують на необхідність подальших досліджень у цій області з метою виявлення нових чинників, що впливають на готовність до інновацій, розробки та апробації ефективних стратегій підготовки та підвищення готовності студентів до інновацій.

Бех І. вивчав питання сучасної освіти на шляху досконалості, а Водяницький І. О. розглядав питання використання інформаційних технологій фахівцями технічних дисциплін. Галчанська В. В. вивчала аспекти електронних засобів навчального призначення та перспективи їх використання, а Гладких Г. В. та Шарова Т. М. досліджували питання організації самостійної діяльності здобувачів вищої освіти засобами ІКТ. Іщенко Т. В., Рудницький Я. Е., Сергієнко Т. І., Шаров С. В. вивчали питання, що стосуються сучасних інформаційних технологій, що використовуються в закладах освіти. Сучасні науковці подають власне бачення на означене питання та аргументують власну думку. Аналіз наукових досліджень підтверджує важливість розвитку готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти та вказує на потребу в подальших дослідженнях та стратегіях для досягнення цієї мети.

Метою статті є ретельне дослідження та аналіз факторів, які впливають на готовність студентів фахових коледжів до прийняття та впровадження інноваційних підходів у сфері освіти.

Виклад основного матеріалу. Готовність здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти є важливим аспектом їхньої успішної адаптації до сучасних вимог ринку праці та швидкозмінних технологічних та соціокультурних реалій. Нами виокремлені ключові аспекти, які впливають на готовність здобувачів освіти до інновацій, зокрема технологічна освіченість, гнучкість та відкритість до змін, педагогічна підготовка, підтримка та навчання вчителів, створення мотивації для інновацій, сприйняття ризику та вміння ефективно керувати ним тощо. Знання та вміння використовувати сучасні інформаційні технології є важливими для успішної адаптації до інновацій у сфері освіти [10, с.136].

Сучасні методи навчання все частіше базуються на використанні цифрових інструментів та платформ, тому готовність до їхнього використання важлива. Здобувачі освіти повинні мати відкритий розум та бути готовими до прийняття нових ідей та методів навчання. Це

дозволить їм ефективно впроваджувати інновації у свою практику навчання. Важливо, щоб здобувачі освіти мали базові педагогічні знання та навички, які допоможуть їм ефективно впроваджувати інновації у навчальний процес. Це включає в себе розуміння принципів активного навчання, оцінювання та створення стимулюючого навчального середовища [5, с. 139]. Забезпечення належної підтримки та навчання для вчителів є важливим аспектом готовності здобувачів освіти до інновацій. Це може включати професійні розвиток програм, тренінги та ресурси для вчителів, щоб допомогти їм засвоїти нові методи навчання.

Здобувачі освіти повинні бачити цінність та користь інновацій у навчальному процесі. Сприяння мотивації до впровадження інновацій може включати створення стимулів, підтримки і визнання успіхів. Здобувачі освіти повинні бути готові до можливих ризиків та труднощів, які можуть виникнути під час впровадження інноваційних підходів. Вміння ефективно керувати цими ризиками є важливою складовою готовності до інновацій. Готовність здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти залежить від їхньої технологічної освіченості, гнучкості, педагогічної підготовки, підтримки вчителів, мотивації та уміння ефективно керувати ризиками [8, с.121].

Рівень готовності до інновацій серед здобувачів освіти фахових коледжів може бути різноманітним і залежить від декількох ключових аспектів, які в свою чергу зводяться до технологічної освіченості, педагогічної підготовки, мотивації та інтересу, підтримки та ресурсної бази, досвіду та практики. Здобувачі освіти фахових коледжів, які володіють високим рівнем технологічної освіченості, зазвичай проявляють більшу готовність до впровадження інновацій. Вони здатні швидше адаптуватися до нових технологій та цінувати їхні можливості для поліпшення навчання. Здобувачі освіти, які отримують достатню педагогічну підготовку, можуть бути краще підготовлені до застосування інноваційних методів навчання у майбутній професійній діяльності. Їхні знання про основні принципи та методики навчання допоможуть їм ефективно використовувати новаторські підходи [12, с. 150].

Здобувачі освіти, які мають високий рівень мотивації та цікавляться інноваціями у сфері освіти, зазвичай більш активно включаються у процес впровадження нових методів та технологій. Їхній ентузіазм може

бути ключовим фактором у створенні стимулюючого навчального середовища. Доступ до необхідних ресурсів, таких як доступ до сучасних технологій та педагогічних матеріалів, а також підтримка від викладачів та адміністрації, може впливати на рівень готовності до інновацій серед здобувачів освіти. Майбутні фахівці, які мають можливість здобувати практичний досвід у використанні інноваційних методів навчання під час навчання, можуть розвивати свою готовність до інновацій швидше та ефективніше. Рівень готовності до інновацій серед здобувачів освіти фахових коледжів може бути покращений за допомогою належної підготовки, мотивації та підтримки, а також доступу до необхідних ресурсів та практичного досвіду [2, с. 187].

Під час виявлення готовності до інновацій у сфері освіти здобувачі освіти фахових коледжів можуть стикатися з різними перешкодами та викликами. Здебільшого, це недостатність доступу до сучасних технологій та обмежений рівень технічної оснащеності у навчальних закладах можуть ускладнювати впровадження інноваційних підходів, які базуються на використанні цифрових інструментів та онлайн-ресурсів. Викладачі можуть виявляти недостатню підготовку до застосування інноваційних методів навчання. Вони можуть бути необізнані з сучасними педагогічними підходами або не мати достатньої експертизи у використанні новітніх технологій [13, с. 295].

Деякі здобувачі освіти та викладачі можуть виявляти опір до змін та інновацій. Вони можуть переконувати, що традиційні методи навчання є ефективнішими або не бачити необхідності в упровадженні нововведень. Певні навчальні програми можуть бути застарілими або недостатньо адаптованими до сучасних вимог та тенденцій. Це може ускладнювати виявлення готовності до інновацій серед здобувачів. Відсутність належної підтримки з боку адміністрації навчальних закладів та недостатність фінансових ресурсів можуть ускладнювати впровадження інновацій у сфері освіти. Соціокультурні чинники, такі як стереотипи щодо ролі технологій у навчанні або опір до змін в освітньому процесі, також можуть бути перешкодою для виявлення готовності до інновацій.

Вказані перешкоди та виклики можуть ускладнювати процес виявлення готовності до інновацій серед здобувачів освіти фахових

коледжів. Проте їхня свідома і систематична адресація може сприяти подоланню цих перешкод та сприяти розвитку більш гнучкого та інноваційного навчального середовища [6, с. 228].

Існують різні можливості для покращення готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти. У першу чергу це розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчанні. Надання здобувачам освіти доступу до сучасних ІКТ, таких як комп'ютери, планшети, програмне забезпечення для навчання тощо, сприяє активній інтеграції технологій у навчальний процес та підвищує їхню готовність до інновацій. Науковці наголошують на важливості міжособистісної творчої взаємодії, особливо для спеціальностей, пов'язаних з мистецькою діяльністю [9, с. 78].

Вагоме місце відводимо педагогічній підготовці та навчанню викладачів. Це організація курсів та тренінгів для викладачів з педагогічних інновацій та використання сучасних методик навчання, що у подальшому підвищить їхню ефективність у впровадженні інновацій у навчальний процес [4, с. 71].

Створення стимулюючого навчального середовища дозволить підтримати ініціативи здобувачів та викладачів у впровадженні нових ідей та інновацій, а також створити платформи для співпраці та обміну досвідом може створити стимулююче навчальне середовище. Активна участь у педагогічних дослідженнях викладачів дозволить залучати здобувачів до проведення педагогічних досліджень та проектів дозволить їм отримати практичний досвід та розвинути навички у застосуванні інноваційних методик навчання.

Взаємодія з роботодавцями, громадськими організаціями та іншими стейкхолдерами може допомогти адаптувати навчальні програми до потреб ринку праці та забезпечити здобувачів необхідними навичками для успішної кар'єри. Розробка та впровадження інноваційних освітніх програм, які активно використовують сучасні технології та методики навчання, сприятиме розвитку гнучкого та адаптивного навчання. Реалізація представлених можливостей може сприяти покращенню готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти та підготовці їх до викликів сучасного освітнього середовища [3, с. 202].

Надаючи рекомендації для майбутніх дій з покращення готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти, можна спрямуватися на кілька ключових напрямків: розвиток педагогічних компетенцій, стимулювання та підтримка інноваційних ініціатив, розвиток технологічної інфраструктури, співпраця з роботодавцями та громадським сектором, проведення досліджень та моніторингу, створення платформ для обміну досвідом тощо [7, с. 324].

Для розвитку педагогічних компетенцій важливо надати здобувачам фахових коледжів можливості отримати педагогічні навички та компетенції, які допоможуть їм ефективно впроваджувати інноваційні підходи у навчальний процес. Це може включати курси з методики навчання, тренінги з використання технологій у навчанні та практичні заняття. Стимулювання та підтримка інноваційних ініціатив зринає на рівні виявлення механізмів підтримки та стимулювання інноваційних ініціатив серед здобувачів та викладачів. Це можуть бути конкурси на кращі проєкти з використання інноваційних методів навчання, гранти для реалізації проєктів та інші форми підтримки [1, с. 32].

Розвиток технологічної інфраструктури можливий завдяки належному доступу до сучасних технологій та інфраструктури для навчання. Це можливо зробити завдяки оновленню комп'ютерних класів, надання доступу до онлайн-ресурсів та програмного забезпечення для навчання. Співпраця з роботодавцями та громадським сектором ґрунтується на залученні роботодавців та представників громадського сектору до процесу навчання, щоб забезпечити відповідність навчальних програм потребам ринку праці та забезпечити студентів необхідними навичками та компетенціями [11, с. 137].

Проведення досліджень та моніторингу дозволить виявити рівень готовності до інновацій серед тих, хто навчається та викладачів фахових коледжів, а також виявлення проблемних питань та напрямків для подальшого покращення. Створення платформ для обміну досвідом та найкращими практиками між різними навчальними закладами сприятиме впровадженню інновацій та підвищить ефективність навчального процесу. Ці рекомендації можуть стати основою для подальшого розвитку стратегій та програм, спрямованих на підвищення готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій у сфері освіти.

Висновки. У контексті сучасного освітнього середовища, де технології та методи навчання швидко розвиваються, готовність здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій стає критичною для їх успішної адаптації та конкурентоспроможності на ринку праці. Аналіз показує, що деякі проблеми, такі як недостатність технологічної оснащеності, обмежена підготовка викладачів та відсутність стимулюючого навчального середовища, можуть ускладнювати розвиток готовності до інновацій. Здобувачі освіти фахових коледжів проявляють певний рівень готовності до інновацій у сфері освіти, проте цей рівень може бути різноманітним і залежить від багатьох факторів, таких як рівень технологічної освіченості, педагогічна підготовка та мотивація.

Незважаючи на існуючі виклики, існують і значні можливості для покращення готовності здобувачів освіти до інновацій. Серед них можуть бути розвиток технологічної освіченості, вдосконалення навчальних програм та забезпечення доступу до професійного розвитку та підтримки вчителів.

Для подальшого підвищення готовності здобувачів освіти фахових коледжів до інновацій, необхідно розробити та впровадити стратегічні заходи, спрямовані на вдосконалення педагогічної підготовки викладачів, розвиток технологічної інфраструктури та створення стимулюючого навчального середовища. Розвиток готовності до інновацій є динамічним процесом, який потребує подальших досліджень та вдосконалення.

Література

1. Бех І. Сучасна освіта на шляху досконалості. *Рідна школа*. 2021. № 1.1072. С. 32–37.
2. Водяницький І. О. Використання інформаційних технологій фахівцями технічних дисциплін. *Українські студії в європейському контексті*. 2023. № 7. С. 187–192.
3. Галчанська В. В. Значення електронних засобів навчального призначення та перспективи їх використання. *Українські студії в європейському контексті*. 2023. № 7. С. 201–206.
4. Гладких Г. В., Шарова Т. М. Організація самостійної діяльності здобувачів вищої освіти засобами ІКТ. *Педагогіка формування*

- творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. Т. 2, №. 69. С. 70–74.*
5. Ільченко А. Є. Взаємодія викладачів та студентів у створенні та підтримці творчого навчального середовища. *Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART-освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 29-30 листопада 2023 року). 2023. С. 135–140.*
 6. Іщенко Т. В. Освітні інновації у студентоцентрованому навчанні. *Українські студії в європейському контексті. 2023. № 7. С. 228–232.*
 7. Рудніцький Я. Е. Штучний інтелект в освіті: ChatGPT як ключовий інструмент для покращення навчання здобувачів освіти. *Українські студії в європейському контексті. 2023. № 7. С. 324–327.*
 8. Сергієнко Т. І. Інформаційні технології в освіті. *Українські студії в європейському контексті. 2023. № 6. С. 121–126.*
 9. Шапран О. Комунікативні аспекти підготовки здобувачів у фахових мистецьких коледжах. *Молодь і ринок. 2023. № 3(211). С. 76–81.*
 10. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання. *Українські студії в європейському контексті. 2023. № 6. С. 136–144.*
 11. Шарова Т. М., Шаров С. В. Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця. *Молодий вчений. 2018. Т. 9. № 61.1. С. 137–140.*
 12. Arkhipova N., Tkach O., Shevchenko N., Karhina N. Modern views on the new ukrainian school: challenges and problems. *Українські студії в європейському контексті. 2023. № 6. С. 150–164.*
 13. Sharov S., Gladkykh H., Sharova T. Blended learning: modern educational trend in Ukraine. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 1(105). С. 295–305.*